

una feixina ben feta, ben subjectada (enforadors de Sarroca, *BCEC* XLVII, 19) i ell mateix d'altra banda me l'explicava com «endreçar (un vestit)» (1938).

Estropejar men. i civ.: *-etjà* («forcejear», segons Pz-Cabr.). *Estropeig* 'maror' mall.; d'on un diminutiu ⁵ +*estropetjol* que *AlcM* registra a Alcúdia amb la pronúncia *estropetxol*, i que jo havia sentit dotzenes de vegades a Sant Pol de Mar (1920 ---) en la variant *trəpīgōl* (dissimilació vocàlica d'*estropitjol*) amb l'acc. 'tràngol lleuger, maror no massa forta' amb eliminació ¹⁰ de *es-* ajudant-hi l'etimologia popular *trepitjar*. *Estropera*. *Estropet*. Del verb *estropar* i com a variant d'*estropada* es devia formar en el Migjorn valencià un *stropad, *-peó* (abstracte en *-a(z)on* < -ATIONE) d'on *esturpegó (amb transposició de la *r*) i metàtesi *esper-* ¹⁵ *tugó* 'estrebada nerviosa' a Elx (*AlcM*), 'cop' a la zona alacantina (rec. per Barnils, *Die Mundart v. Alacant*).

Estrofa, f. 'cobla d'una poesia' [1803, Belv.], pres del ll. *strōpha*, i aquest, del gr. *στροφή* 'volta', 'evolució del chor en escena', 'estrofa que el chor canta' deriv. del verb *στρέφω* (supra); Lab. 1839 també el dóna amb el paper de m. i sentit figurat («estrafalari: astut, tuno»), significat que pogué néixer en frases com: «l'advocat Pinyol vol fer passar per boig al client del meu fill; i yo sap l'Albertet que aquell bon senyor és ²⁵ tot un *estrofa*! Doncs per què estranyar-se de semblants picardies», Noller (*Vil.*, 327); «de jove havia estat a Amèrica, aon l'*estrofa* del seu pare tingué d'emigrar», id. (*Pap.*, 19); «Ay, lo gran *estrofa* — esclama-yan—, una carta a la promesa! mirin lo gata-mauxa». ³⁰ Em Vilanova (*Mondècs*, 22); «ya sé que estàs pensant, per més que callas, / que són tots uns *estrofes* y uns canalles», Ap. Mestres (*J. Fl.*, 1885, 75); i ja en Vidal i Val.: «lo gran *estrofa* del Gombau tenia tant d'home de bé com jo de bisbe, y ab capa de republicà, lo que ell buscava eran quartos» (*Rosada d'estiu*, 132).

Estròfic. *Antistrofa*, gr. *ἀντιστροφή* 'contestació a una estrofa del chor'. *Diastrófia*.

CPY.: *Estrofant*, format pel mateix mot amb gr. *ἄνθος* 'flor'.

¹ Si bé no està descartat que en llatí s'hagués vingut a refondre amb aquest hellenisme nàutic un indígena *STRUPŌ-* o *STRUBHO-* (d'arrel un poc distinta), al qual correspondria llavors el tipus germànic *STREUB* que Kluge admetia com a ètimon del nom germ.-romànic de l'*ESTREP*.

Estropell, *estropellar*, alteracions del castellanisme (*DCEC ESTROPEAR*) *Estropessar*, V. *DCEC* (*TROPEZAR*) *Estropet*, *estropetxol*, V. *estrop* ⁵⁰

ESTROPICI, és un vulgarisme bastant corrent en el cat. central en la llengua parlada (i no estrany alguna vegada fins en autors tan genuïns com MVayreda, *Sang Nova* IV, v, 277) i pres de l'arag. *estropicio*, per al qual veg. *DCEC* (*ESTROPEAR*, II, 454b3).

ESTRUÇ, prové per via mig-sàvia del nominatiu del ll. *STRUTHIO*, -ONIS, i aquest, del gr. *στρουθίων*, -λωνος, abreuament de *στρουθοκάμηλος* id., compost ⁶⁰

de *στρουθός* 'pardal' i *κάμηλος* 'camell', pròpiament 'camell-ocell'. □ 1.ª doc.: S. XIII.

L'estruc es llegeix en un document de l'any 1268, de la casa reial de Pere el Gran, llavors infant. «Per què'l rossinol, volan per l'aer, dix --- sàpies que en lo meu ventre ha una pera preciosa maÿor que un ou d'*estruçs*», *VidesR.*¹ «L'*asturç* produeix ous qui són coses monstroses e ornament de cases e de palaus», Eiximenis (*Terç*, cap. 500, *NCl.* VI, 138.10; el *DBal.* llegeix *l'esturç* en el seu ms., f° 230v). «Sa criatura / no la torcà, / com fa lo ca, / ni'l mirà a burça, / com fa la *sturça*, / ni l'alendà, / com leó fa», JRoig (*Spill*, 5072). Vegeu-ne més de totes dues variants, *estruç* i *esturç* en *DAG*. i *AlcM*.

Cf. oc. ant. *estruz*, it. *struzzo*; el cast. *avestruz* sembla haver-se pres dels antics bestiaris occitans, ajuntant-se-li *ave*; el fr. *autruche*, com que abans havia estat *ostruce*, potser no és compost de *AVIS*, sinó assimilació (*e-u* > *o-u*). La transposició de la *r*, que s'observa en part de les dades del cat. ant., és peculiar del català i potser deguda a influència d'algun altre nom d'animal, com ara *ASTOR* o *ostarda* (*AVIS TARDA*) o qui sap si *ESTORCINA* 'mula'.

¹ F^o 259v1, a interpretar com *estruçs*, en el ms. B *estrús*, en l'original llatí *struthionis* (p. 815). És la Llegendà de Barlaam i Josafat, contada també per Cerverí de Girona (*Faula del Rossinyol*, v. 150), on el rossinyol diu «un pom d'or trop pus gros que'l teu cap», i veg. també la versió en prosa dels segles XIII-XIV transcrita per Llabrés en la seva ed. comentada de la Faula de Cerverí.

Estruc, V. *astruc* *Estrucar*, V. *trucar* *Estructura*, *estructural*, *estructurar*, V. *destruir* *Estrugàcia*, V. *astruc* (*ASTRE*) *Estruixinar*, V. *estrossinar*

+*ESTRULLA*, 'espècie de gaveta o altre recipient semblant, per dur-hi fruita o hortalisses': «qui se'n portarà figues o altre fruita, o ortalisa, en cistella o sanaylla o en altre vexell o *strulla*», doc. de St. Celoni a. 1370 (*BABL* XII, 133), hapax, representant isolat del ll. *trulla*, que ha donat el cast. *trulla* (*DCEC*, *TRULLA*, II); no sabem si s'ha de deixar *-ulla* o normalitzar en *-ulla*; la síl·laba *es-* pot ser protètica a la manera d'*estenalles*, *estisores* ajudant-hi parònims de sentit més o menys connex, com *STRUES*, *STRATUS*, *estora* i especialment *esportit*.

+*ESTRUMAS*, 'matalasset de mariner', del gr. *στρωμάτιον* id., diminutiu de *στρώμα*, -ατις, 'matalàs'. □ 1.ª doc.: 1323.

El gr. *στρωμάτιον* documentat en Marc Aureli (c. 180 d. C.), és diminutiu normal del gr. *στρώμα*, mot de tots els temps (Plató, Plutarq, Xenofont, etc.) (derivat de *στρώννυμι* 'jo estoro', 'estenc per terra'). El tenim ja en un doc. ross. de 1384: «un *estrumàs* de navegar, ço és matalasset» (*InuLC*), i el *DAG*. troba «que negun *estrumas* o caxes de mercader, en la exida, guardats ne uberts no sien» en un doc. de 1323, així com en dos inv. de Vic, anys 1408 i 1422. Fou corrent